

ಕೂನಗ

ಮಾರ್ಚ್-2023

ನಿರ್ಭಯವೆಂದೆಂದೆ ಪರಿಸರ

ಕೂನು

ಉರ್ಗುಲೆಗೆ ಕೂನು

ಢುಢುಲೆ

ಚಿರತೆ

ಲೇಖನಗಳು

- * ಮೂಕ ರೋದನೆ - ಆನಂದಕುಮಾರ ಕೋತಂಬರಿ
- * ಮಿರಿಸ್ವಿಕ ಜೌಗು - ರಕ್ಷಾ
- * ಮೂರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು (ಕೀಟದ ನಂಟು) - ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ
- * ಅಲೆಮಾರಿಯ ಅನುಭವಗಳು - ೦೯ - ಮೌನೇಶ ಕನಸುಗಾರ
- * ಸಾವಿಲ್ಲದ ಜೀವಗಳು! (ವಿವಿ ಅಂಕಣ) - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ತಿಂದು ತೇಗುವ ಮುನ್ನ (ಕವನ) - ಮಂಜುನಾಥ್ ಎರೆಸಿಮಿ
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ಕಾಂತರಾಜು ಡಿ.
ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ
ಜೀವನ್ ಗೌಡ

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಕರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಡಾ.ದೀಪಕ್ ಭ., ಮೈಸೂರು

ಗೋಣಿ ಮರ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು: Mysore Fig

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: *Ficus drupacea*

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎನ್.

ಗೋಣಿಮರ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

ಗೋಣಿಮರ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಫಿಗ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಮರವು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮರವಾಗಿದೆ. ಈ ಮರದ ವಿಶೇಷತೆಯೇನೆಂದರೆ ಬೆಳೆಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ತದನಂತರ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯತ್ತ ಕಳಿಸಿ, ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮರದ ತೊಗಟೆಯು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸರಳ ಎಲೆ ವಿನ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮರದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಫಿಗ್ ಪ್ರಭೇದದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು ಹಣ್ಣಿನ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಹೂವುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಫೈಕಾಸ್ ಪ್ರಭೇದದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಣಜಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮರದ ಬೇರನ್ನು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ, ಇಂಧನವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಕ ರೋದನೆ

ಮಾನವ ಮತ್ತು ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ತಂತಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಗತಿಯೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿತ್ಯ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಗೂ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಕೆಲ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಮಿಂಚಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಇದು ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವಾಗದಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಕಳವಳಕರ ಹಾಗೂ ನೋವಿನ ಸಂಗತಿ.

ಈ ಲೇಖನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಮಾನವ ಮತ್ತು ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಖಂಡಿತ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರು ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಅನ್ಯಗ್ರಹ ಜೀವಿಯಂತೂ ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಮೂಲ ಕಾರಣಿಭೂತ ಯಾರು ಎಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೊರಟರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಬೆರಳುಗಳು ಮಾನವನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಮಾನವನ ದುರಾಸೆ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ತನಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಂತವು ಎಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮನೋಭಾವವೇ ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣ.

ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಣಿ, 'ಮಾನವ'. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ಮಾನವ' ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿಯೇ? ನನಗೆ ಖಂಡಿತ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಳು ಮಾಡಿ, ತಾನು ಮಾತ್ರ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಹೊಂದಿದವನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಾಣಿ ಹೇಗಾದಾನು?

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಗ್ರಾಸವಾದದ್ದು ಎಂದರೆ ಮಾನವನ ಮೇಲೆ ಆದ ಚಿರತೆಗಳ ದಾಳಿ. ಈ ಚರ್ಚೆ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಒಂದೆರಡು ಲೇಖನದ ಹಾಗೂ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮದ ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಾವ್ಯಾರೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಡು, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ನಮಗಿರುವ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ. ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯೋ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ನಾವು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳು ಉಳಿದರೆಷ್ಟು, ಬಿಟ್ಟರೆಷ್ಟು? ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಮನೋಧೋರಣೆಯೋ? ನನಗಂತೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹುಲಿ, ಚಿರತೆಯಂತಹ ಬೇಟೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಮತೋಲನ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಚಿರತೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದು ವಿರಳ. ಮೂಲತಃ ಅವು ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಚಿರತೆಗಳು ಅಥವಾ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಅವುಗಳು ಮಾನವನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆ

ಎಂದರೆ, ದಿನಾಂಕ: 03/12/2022 ರಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 23 ವರ್ಷದ ಯುವತಿಯನ್ನು ಚಿರತೆ ಬಲಿ ಪಡೆದದ್ದು, ನಂತರ ದಿನಾಂಕ: 10/12/2022 ರಂದು ತುಮಕೂರಿನ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರ ಮೇಲಾದ ದಾಳಿ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ ಚಿರತೆ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಪದೇ ಪದೇ ಚಿರತೆ ದಾಳಿಗಳಾದಾಗ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಅಂತಹ ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಸಲ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸುವುದುಂಟು. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಇನ್ನುಳಿದ ಜೀವಜಂತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ.

ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರುಗಳಂತಹ ಜನನಿಬಿಡ ಮಹಾನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಕಾಡಿನ ಅತಿಯಾದ ನಾಶ, ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವಾಸಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪರಿಸರದ ನಾಶವೇ ಹೊರತು, ಇನ್ನಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ರಾಮನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚಿರತೆಗಳು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದು ವರದಿಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರು-ಮೈಸೂರು ದಶಪಥ ಹೆದ್ದಾರಿ. ಮಾನವನಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಓಡಾಡಲು "ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾರಿಡಾರ್" ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ರಾಮನಗರದ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದು ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಈ ತರಹದ "ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾರಿಡಾರ್" ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ವಾದ. ನಿಜಕ್ಕೂ 'ಕಾರಿಡಾರ್' ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆಯೋ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅವುಗಳ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕಿಳಿದಿವೆ, ನಾವು ಅವುಗಳ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಾವೇ ಅವುಗಳ ವಾಸ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಂತೆಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಜಾಗವನ್ನು ನಾವು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದರೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊರೆ ಹೋಗಿ, ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಹೋರಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮಾತು ಬಾರದ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳದ್ದು ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದಂತಹ ಮೂಕ ರೋದನೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ, ಕಾಡು ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮತೋಲನದಿಂದಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಸಂಕುಲವೂ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಮಾನವನ ದಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಭೇದದ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪದೇ ಪದೇ ದಾಳಿಗಳಾದಾಗ ಅವು ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋರದೆ ಮೂಕವಾಗಿ ರೋಧಿಸುತ್ತ ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ನಿರ್ಗಮನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನಿರ್ಗಮನದ ಮುನ್ನೂಚನೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

© ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಲೇಖನ: **ಆನಂದಕುಮಾರ ಕೋತಂಬರಿ**
ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮಿರಿಸಿಕ ಜೌಗು

ವನ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಗರವಾದ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳು ಅನೇಕ ಕೌತುಕಗಳ ತಾಣ. ಇಲ್ಲಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಲೋಕ "ಮಿರಿಸಿಕ". "ಮಿರಿಸಿಕ ಜೌಗು", ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಳೆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದ ಇವುಗಳು ಈಗ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಮಳೆಕಾಡಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಉಳಿದಿವೆ.

ಆರೋಗ್ಯವಾದ ಕಾಡು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಂದೇ "ಮಿರಿಸಿಕ ಜೌಗು" ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮರಗಳ ಪ್ರಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬೇರಿನ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದಂಕಿ ಮರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಜಿಮ್ಮಕ್ಯಾಂಥರಾ ಕೆನಾರಿಕ (*Gymnacranthera canarica*) ಮರಗಳ ಬೇರು ಕನ್ನಡದ ಒಂದಂಕಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆದ್ದು, ಮತ್ತೇ ಭೂಮಿಗಿಳಿದಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದಂಕಿ ಮರಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಮಿರಿಸಿಕೆಸಿಯೆ (*Myristicaceae*) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಮರ ಮಿರಿಸಿಕ ಫಟುವ (*Myristica fatua*) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಜಾಪತ್ರೆ ಅಥವಾ ರಾಮಪತ್ರೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಾಂಡ್ಲ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಸ್ವಿಲ್ಟ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಮರಗಳು ಕಾಂಡ್ಲಗಳಲ್ಲಾ! ಕಾಂಡ್ಲಕಾಡುಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಪರಿಸರ ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಜೌಗು. ಮಿರಿಸಿಕ ಮತ್ತು ಕಾಂಡ್ಲ ಸಸ್ಯಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಭದ್ರಾಕ್ಷಿ (*Elaeocarpus tuberculatus*), ಬನಾಟೆ (*Lophopetalum wightianum*), ಬೊಬ್ಬಿ (*Calophyllum apetalum*), ಅರಶಿನ ಬೂರುಗ (*Garcinia morella*) ಮರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ಜೌಗಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

© ಪ್ರಿಯಾ ರಂಗರಾವ್

© ಪ್ರಿಯಾ ರಂಗರಾವ್

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ನೀರನ್ನು ಈ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಹೀರಿಕೊಂಡು, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ನದಿ ಹರಿವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾದಾಗ ಪ್ರವಾಹ ತಡೆಯುವ ರಕ್ಷಕರೂ ಹೌದು! ಈ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಅನೇಕ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಸಮೂಹಗಳು ವಿಕಸನವಾಗಿವೆ. ಮಿರಿಸ್ವಿಕ ಸಫೈರ್ ಎನ್ನುವ ಕೋಲುದುಂಬಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಮರಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕೀಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ವರ್ಗಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತ. ಹೀಗೆ ಸೆಮಿಕಾರ್ಪಸ್ ಕತ್ತಲೇಕಾನೆನ್ಸಿಸ್ (*Semecarpus kathalekanensis*) ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕತ್ತಲೆ ಕಾನಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಹೊಸ ಸಸ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ.

ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹಿಂದಿದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿಲ್ಲ. ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯ, ಜೌಗುಗಳ ನೀರಿನ ಹರಿವನ್ನು ತೋಟಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುವುದು, ಅಕ್ರಮ ಒತ್ತುವರಿಗಳಿಂದಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿನ ವನ್ಯ ಸಮೂಹ ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿವೆ. ಹೊರ ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಜಾಯಿಕಾಯಿ, ಜಾಪತ್ರೆಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಇದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರಾಮಪತ್ರೆ, ಉದ್ವಪತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮರಗಳ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಈಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗುವಂತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

© ಪ್ರಿಯಾ ರಂಗರಾವ್

ಲೇಖನ: ರಕ್ವಾ
ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮೂರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು

ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಯಜಮಾನ್ತಿ ಎಂದು ಹಟದಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಲು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ! ಮೊದಲಿಗೆ ಅವುಗಳು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಯಾವಾಗ ತೆರೆಯಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು, ಯಾವಾಗ ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಹೋಗಿ ಸೋತು ಹೋದೆ. ಮಕ್ಕಳು 'ಅವ್ವಾ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಲ್ಲಿ ಹೆಂಗ ಹಾರ್ಯಾಡಕತ್ತಾವ? ಕಿಡಕಿ ತಗದ ಮರತ್ ಬಿಟ್ಟೀಯೇನ್? ಅದ ನಾವ್ ಮಾಡಿದ್ರ ಸುಮ್ಮ ಇರ್ತಿದ್ಡಿ ಏನ್?' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನೇ ತರಾಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಇವುಗಳು ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಜಗಳ ಹಚ್ಚಿಬಿಡುವಷ್ಟು ಬೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟವೇ? ಎಂಬ ಆತಂಕ ಮೂಡಿತು. ಇರಲಿ, ಇವು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಬಂದವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಓಡಿಸಿದರಾಯಿತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹು ಇಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ತುಂಡನ್ನು ಅಡುಗೆಮನೆಯ ಕಿಟಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟು ಎಲ್ಲವೂ ಬಂದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮುಗಿ ಬೀಳಲಿ ಎಂದು ಕಾಯತೊಡಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಬಹುತೇಕ ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆಮನೆಯ ಕೌಂಟರ್ ಟಾಪ್ ಅಂದರೆ ಗ್ಯಾಸ್ ಒಲೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದು ಕಿಟಕಿಯ ತಂತಿ ಪರದೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟೆ. ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆದರೆ

ಇವುಗಳು ಗಾಳಿಯ ಅಸಂಬದ್ಧ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಎದ್ದು ಎತ್ತೆತ್ತಲೋ ಹಾರಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾಯ್ದು ನಂತರ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಕಿಟಕಿಯತ್ತ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತ ಅದರತ್ತ ಓಡುವುದು. ಅವುಗಳು ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಗಾಳಿಯ ರಭಸದಿಂದ ಕಿಟಕಿಯತ್ತಲೇ ಹಾರಿ ಮನಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೊರ ಹೋಗಿ ಬಿಡುವುವು. ಮೊದಲಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಅರಿವಾಗಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ನಾನು ಹೀಗೆ ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹೆದರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಿಟಕಿಯು ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಅಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನ ಮೂರೂ ಮಹಡಿಯ ಮನೆಯವರು ಹೀಗೆ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಭಯವಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಗಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ನೊರ್ಜುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಒಂಥರಾ ಅಪಮಾನವಾದಂತಾಯಿತು. ಮೂರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ್ರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬಂದಿತು!

ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ Fruit Fly ಎಂದೇ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೊರ್ಜು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು Drosophila Melanogaster. ಬರಿಗಣ್ಣಿಗೆ ಇವುಗಳ ಕೆಂಪಾದ ಮೂತಿಯೊಂದೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅವುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳು! ಉಳಿದಂತೆ ಇತರ ಕೀಟಗಳ ಹಾಗೆ Head, Thorax Abdomen ಎಂಬ ಮೂರು ದೇಹದ ಭಾಗಗಳಿದ್ದರೂ ಅತೀ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಡು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ದೇಹ ಹಾಗೂ ತುಂಬಾ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಇದ್ದರಂತೂ ಸ್ವರ್ಗವೇ

ಸರಿ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಇವು ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಯೂಸ್ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತವೆ. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರುಪದ್ರವಿಯೆಂದೇ ಎಲ್ಲರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವು ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆಯೇ ಹಾರುವಾಗ ತುಂಬಾ ಗಲೀಜೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇವುಗಳು ಅಳಿದುಳಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುಲು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇನ್ನಷ್ಟು ನಿರ್ಭೀಡೆಯಾಗಿ ವಾಸಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ದಿಕ್ಕೇ ತೋಚದಂತಾಗಿದ್ದು ನಿಜವಾದರೂ ಇವು ಕೊಳೆತ ಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವಿದೆ ಎಂದು ಮನದಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇ ಇವುಗಳ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಅಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿದ್ದು! ಚಿಟ್ಟೆಗಳಂತೆಯೇ ಇವುಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ, ಲಾರ್ವಾ, ಕೋಶಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢತೆ ಎಂಬ ಹಂತಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ವಿಭಿನ್ನ ಉಪಾಯಗಳಿವೆ. ಗಂಡು ನೊಣ ತನ್ನ ಒಂದು ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ 90 ಡಿಗ್ರಿ ಕೋನದಲ್ಲಿ ತೆರೆದು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದನ್ನು, ಅಥವಾ ಎರಡೂ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಬಡಿಯುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆ ಹಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ಬಾರಿ ಸಂಗಾತಿಯ ಓಲೈಕೆಗಾಗಿ ಗಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಿಲನದ ನಂತರ ಹಣ್ಣು ನೊಣ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಡುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಹಾರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣುಗಳ ಒಳಗೆ ಕೂಡ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಡಬಹುದು.

ಕೇವಲ 24 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಲಾರ್ವಾ ಹೊರಬಂದು ತನ್ನ ಆಹಾರ ಕಬಳಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 3 instar stage ಗಳಿದ್ದು, ನಂತರ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೋಶದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ನೊಣಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ ಮೂಡಲು ಕೆಲ ಘಂಟೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಗೆ ತಲುಪಲು 5 ದಿನಗಳು ಸಾಕು. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಇವುಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಕೇವಲ 30 ದಿನ ಮಾತ್ರ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೇ ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಳೆತ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು ಆಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೆ! ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಮನೆಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ

ಏರಿಸಿದೆ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರಾಳತೆಯಿಂದ ಉಸಿರು ಬಿಡುವಂತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆ ಮಾಳಿಗೆಯ ಒಂದು ತೊಲೆಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆಗೆ, ಒಟ್ಟಾರೆ, ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಿ ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ನೋರ್ಜುಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಕಳ್ಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹಸಿರಾದ ಕಳ್ಳಿಯ ಟೊಂಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು! ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋರ್ಜುಗಳು ಕಳ್ಳಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಯಾರಿಂದಲೂ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ನೋರ್ಜುಗಳು ಅಷ್ಟು ನೆನಪಿನಲ್ಲುಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು model organism ನಂತೆ ಬಳಸಿ ಮಾಡಲಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ಮಹತ್ವದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಓದಿದಾಗ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮೂಡಿತು. ಜೀವಿತಾವಧಿ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಜಿನೆಟಿಕ್ಸ್ ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಈ ನೋಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗೌರವ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಸೊಳ್ಳೆ ಹಿಡಿಯುವ ಬ್ಯಾಟ್ ಅನ್ನು ನನ್ನ ಮಗ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳು ಆ ಬ್ಯಾಟಿನ ತಂತಿ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ; ಒಂದು ವೇಳೆ ನೋರ್ಜುಗಳ ಈ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವೂ ಸಾಕೋಣವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಹೆದರಿ ಸೊಳ್ಳೆ ಬ್ಯಾಟನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದೆ.

ಲೇಖನ: **ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ**
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಅರಿಯಾಳಿಯ ಅನುಭವಗಳು - ೦೯

ತುಂಗಾ ನದಿಯ ಮೈ ಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿ ಪೂರಾ ರಪರಪ ಸುರಿದ ಶರಂಪರ ಮಳೆ, ಪರಿಶುದ್ಧ ನಸುಕಿಗೆಲ್ಲಾ ತುಂಗೆಯೊಳಗೆ ಮಿಂದು ತಣ್ಣಗೆ ಭೋರ್ಗರೆದು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು! ಬೀದಿ ದೀಪದ ಕೆಳಗೆ ಹಳದಿ ಬೆಳಕು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಚೆಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಬೀದಿಯ ಕಳೆಯೊಂದು ಮೈದಳೆದು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಸುಕಿನ ಜಾವಕ್ಕೆ ಬೈಕ್ ಕಿವಿ ತಿರುವಿ ಶುರು ಮಾಡಿದಾಗ ಶೃಂಗೇರಿ ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರೆ ಮಂಪರಿನಲ್ಲಿ ಆಕಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಇಂಥ ನಸುಕುಗಳನ್ನು ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದೆ ಚೆಂದ. ನಿರ್ಜನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಸಿದ ಹಳದಿ ಬೆಳಕು. ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಷ್ಟು ದಟ್ಟ ಮುಸುಕಿನ ಮಂಜು. ಬೆಟ್ಟದಂಚಿನ ಊರೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಅಪರೂಪದ ಅಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ನಸುಕದು. ಬೈಕ್ ಶುರು ಮಾಡಿ ಕಿಗ್ಗಾ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೊರಟೆವು.

ಶೃಂಗೇರಿಯ ಆ ಕಾಡುಬೆಟ್ಟದಿಂದ, ಅತಿ ನಾಜೂಕು ತಿರುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಬಳಿಸುತ್ತಲೆ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ಆಳಕ್ಕಿಳಿದಂತೆ ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಸಿದ ಹಸಿರ ಸಿರಿ ಪೂರಾ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಹಸಿಹಸಿ ನೆನಪುಗಳನ್ನೂ ಪೇರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ಬೈಕಿನ ಬೆಳಕು ನಸುಕನ್ನು ಸೀಳುತ್ತಲೆ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ದಟ್ಟ ಕಾನನದ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ನಡುಗುವ ಮೈಯನ್ನು ಒಂದರೆಕ್ಷಣ ಸಡಿಲಿಸಿ ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಳಿಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಇಡೀ ಕಾಡ ನಸುಕನ್ನು ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಪಾಹಪಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆವು! ಯುಗಸಹಸ್ರ ಯೋಜನ ದೂರದ ಬೆಳಕು ಈ ದಟ್ಟ ಕಾನನವನ್ನು ತನ್ನ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೈಕಿನ ಬೆಳಕು ಕಿಗ್ಗಾ ಎಂಬ ರಸ್ತೆ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹಸಿರು ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲಿನ ಬಿಳಿ ರೇಡಿಯಂ ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು! ಕಿಗ್ಗಾ ಊರಿನ ದಾರಿಗೆ ಬೈಕ್ ತಿರುವಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆವು. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆ ಸಣ್ಣದಾಯ್ತು. ಮೊದಲಿನ ವೇಗ ಪೂರಾ ತಗ್ಗಿತು. ಹರಕು ರಸ್ತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಸಿಹಸಿ ನೀರ ಗುಂಡಿಗಳು. ಆಗಷ್ಟೆ ಮಳೆ ನಿಂತ ಮಾರನೇ ದಿನದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಬೆಳಗು. ಎಡಬಲಕ್ಕೆ, ದೂರದ ನೇರಕ್ಕೆ, ತಲೆ ಎತ್ತಿದರೆ ಕಂಗಳ ಕೊನೆ

ದೃಷ್ಟಿವರೆಗೆ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬರಿ ಹಸಿರೊಂದೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳ್ಳ ಬೆಳಗೆಂದು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಡೀ ಜಟಿಲ ಕಾಡ ಗಿಡಗಂಟೆಗಳ ಕೊರಳೊಳಗಿಂದ ಇಂಪಾದ ಧ್ವನಿಗಳು ಹಾಜರಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಆವರಿಸಿದ ಕಾರ್ಮೋಡವನ್ನು ಗಾಳಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆಕಾಶ ಬಯಲುಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮಂಜಿನ ಬಿಳಿಶಾಲು ಹೊದ್ದ ಘಟ್ಟದ ಹಸಿರು ಪೂರಾ ಶ್ವೇತಘಟ್ಟವಾಗಿ, ಇಡೀ ಸ್ವರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವಂತೆ ಜುಗಲ್ ಬಂಧಿ ಬಿಗಿದಂತಿತ್ತು. ಕಿಗ್ಗಾ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು. ನಿರ್ಜನ ಬೆಳಗಿನ ನಾಭಿಯಿಂದ ನಿರಂತರ ಸುರಿವ ನೀರಿನ ಶಬ್ದ ಸಣ್ಣಗೆ ತೊಟಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ರಸ್ತೆಯ ಎಲ್ಲಾ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ತಿರುವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಆಳ ಘಟ್ಟದ ನಟ್ಟ ನಡುವಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ಸಿರಿಮನೆ ಜಲಪಾತ!

ನಾವು ಹೋಗಿದ್ದು, ಆಗಷ್ಟೆ ತಮ ಒಣಗಿ ನಸುಕು ಕಳೆದು ಹಗಲು ಹಡೆದು ಬಂದ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ! ಅಲ್ಲಿಯ ಯಾವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಇನ್ನೂ ಎದ್ದು ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೂರಾ ನಿರ್ಜನ ಕಾಡು. ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕ ಇತ್ತಾದರೂ ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಲೋಸ್ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮೊದಲು ಜಲಪಾತ ನೋಡಿ ಬಂದರಾಯ್ತು ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಇವರು ಯಾರಾದರೂ ಬಂದರೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರಾಯಿತು ಅಂತ ಅಲ್ಲೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗೂಡಂಗಡಿಯಂತಹ ತಂಗುದಾಣದಲ್ಲಿಯೆ ಜಳಕಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಹ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು ಟೆಂಟು, ಬ್ಯಾಗು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೈಕಿನ ಹತ್ತಿರವೆ ಬಿಟ್ಟು, ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿಳಿಯಲು ಅಣಿಯಾದೆವು. ಕೋತಿಗಳೊಂದಿಷ್ಟು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಲಗೇಜು ಹೊಂದಿಸಿಟ್ಟು ಬೈಕಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದವು. ಸಮಯ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮತ್ತು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯಥೆ ಪಡುವಂತಹ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅನಂತ ಕಾಲದಿಂದ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸತ್ಯ ಒಂದು ಭಾಸವಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿಳಿಯಲು ಅಣಿಯಾದೆವು.

ಹಸಿ ಮೈ ಹೊತ್ತ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಾಚಿಗಟ್ಟಿದ, ಜಾರಿದರೆ ಸರಕ್ಕೆಂದು ನೆಲಕಚ್ಚಿಸುವ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ನಾಜೂಕಾಗಿಯೆ ಇಳಿಯುತ್ತಲೆ ಭೋರ್ಗರೆದುಕುವ ಹಾಲ್ನೊರೆಯ ಸಿರಿಮನೆ ಜಲಪಾತವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಂಡೆವು. ಪೂರಾ ಕೆಳಗಿಳಿದಾಗ ನೀರಿನ ಸದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನೂ ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ! ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ತಿಳಿ ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ಇಂತಹದೊಂದು ನಿರ್ಜನ ಘಳಿಗೆಯನ್ನು ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದೆವು. ಕೆಳಗಿಳಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಜಲಪಾತ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ ಒಂದನ್ನು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕೌತುಕದಿಂದ ಒಂದೆ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏರಿ ಇಡಿ ಜಲಪಾತದ ಬಳಕುವ ಮೈಯನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಂಡೆವು. ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ಮರದ ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬರುವ ನೀರಿನ ತೊರೆಯು ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಒಂದೆ ಬಾರಿಗೆ 40 ಅಡಿ ಕೆಳಗೆ ನೂಕುವಾಗ ನುಣುಪಾದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸವರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಭೋರ್ಗರೆದು ಪ್ರಪಾತಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಲೆ ಇಡೀ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೈವೀಣೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಸದ್ದೊಂದನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತ ತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿಯನ್ನು ಹರಿಬಿಟ್ಟು ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಗೈರನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿ ಮೆರೆಯುತ್ತ ತನ್ನ ಜೀವಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತದೆ ಘಟ್ಟದ ಕಂದರ ಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತ ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳತ್ತ ಮೈತಿರುವುತ್ತದೆ!

© ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

ನೀರಿನ ರಭಸ, ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತಲೆ ಸಣ್ಣಗೆ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಇಡೀ ಘಟ್ಟದ ಕಲ್ಲು ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮೈ ಚಾಚಿ ಹರಡಿ ಇಡೀ ಕಾಡನ್ನೆ ತಬ್ಬುವ ತವಕದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಒಂದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಸ ನೆಲವುಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ತೊರೆಯ ಅಷ್ಟೂ ಅಗಲವನ್ನು ಜಾರುವ ಕಲ್ಲುಗಳ ಬೋಳು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೆಲದಾಳಕ್ಕೆ ಅಂಗಾಲೂರಿ ಮೊಳಕಾಲು ಮಟ್ಟದ ನೀರನ್ನು ಸಣ್ಣಗೆ ದಾಟುತ್ತಲೆ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಒಳಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಪೋಟೊ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದೆ. ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ದಾಟಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಇಂಥದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಣ್ಣ

ಜಲಪಾತ, ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಜುಳುಜುಳು ನಿನಾದ ಮಾಡುತ್ತಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಸರಿಸುಪದ ಗುಣ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಜಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದಷ್ಟು ಪೋಟೊ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಇಡೀ ನೀರು ಮೈ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹರಿಯುವ ಪರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪುಲ್ಲಗೊಂಡು ಸಮಾಧಾನದ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಆಗಲೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಗುರುತಿಗಿರಲೆಂದು, ಗೆಲೆಯ ನನ್ನವು ಒಂದಷ್ಟು ಪೋಟೊ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಅಗಲ ತೊರೆಯನ್ನು ದಾಟಲು ಆ ಕಡೆ ತಿರುವಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಿತ್ತಿಟ್ಟು. ಅಷ್ಟೆ. ಬೋಳು ತಲೆಯ ನುಣುಪು ಕಲ್ಲಿನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ, ಜಾರದೆ ಇರುತ್ತಾ? ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಒದ್ದಾಟದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾವುದೋ ಕಲ್ಲಿನ ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ದಡಕ್ಕನೆ ಬಿದ್ದು ಅತೀವ ಪೆಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಅವನ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾಧಾನ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ. ನನ್ನ ಸಂಕಟ ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾಗಿದೆ ಇನ್ನು ಬೈಕ್ ಓಡಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಅಂತ! ಪೆಟ್ಟಾಗಿದ್ದ ಕಾಲನ್ನೆ ತೆವಳಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯದೆ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತು ಇಡೀ ಜಲಪಾತದ ಎಲ್ಲಾ ನಮೂನೆಯ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಂಡೆವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಆಗುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಜಲಪಾತದ ಮೈಗೆ ಮೈ ಕೊಟ್ಟು ಮಿಂದು ಒಂದು ಗಡತ್ತಾದ ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿದೆವು. ದಟ್ಟ ಕಾನನದ ಕಂದರ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಮುಂದೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ ತೇಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಏನೇನಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಗೊಳ್ಳುವ ಜಲಪಾತದ ಬಗ್ಗೆಯೆ ಧೇನಿಸುತ್ತ ಒಂದೊಂದೆ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಮೇಲೆ ಬಂದೆವು.

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಜಲಪಾತದಿಂದ ಬರುವ ನೀರು, ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಭತ್ತದ ಜಾಗವನ್ನು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಫೀಡ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಾಲುದಾರಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಣವು ಕಿಗ್ಗಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಸಹ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳೀಯರೊಬ್ಬರು ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯತ್ತ ಸಾಗಿದರು. ಮಳೆ ಮತ್ತೆ ಸಣ್ಣಗೆ ತೊಟಗುಟ್ಟಲು ಶುರುವಾಯಿತು. ಸಣ್ಣ ಮಳೆಯಲ್ಲೇ ಮತ್ತೆ ಹಸಿ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಒಂದೊಂದೆ ಪೇರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಕಿಗ್ಗಾ ಒಳದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆವು. ಪಯಣ ಮತ್ತೆ ಗಾಳಿ ತಳ್ಳುವ ಮೋಡದಂತೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾ ಸಾಗಿತು!

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಲೇಖನ: **ಮೌನೇಶ ಕನಸುಗಾರ**
ಕಲ್ಪುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ

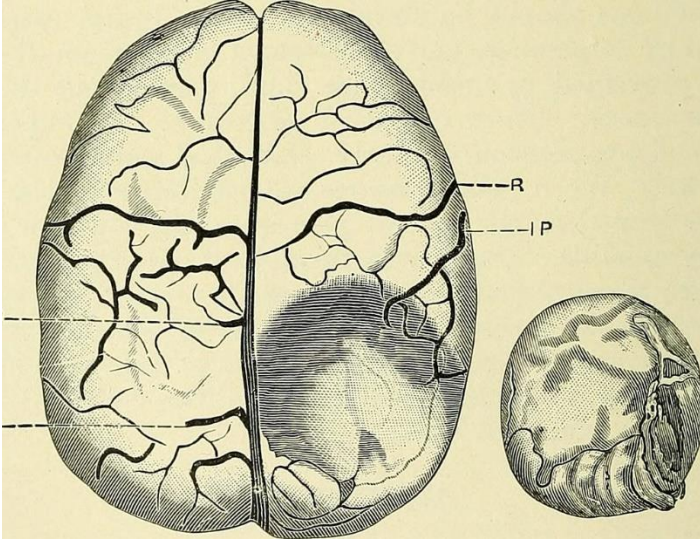
ಸಾವಿಲ್ಲದ ಜೀವಿಗಳು!

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆಯೇ? ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬಲ್ಲವರೇ ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಲ್ಲರು. ಎಂಬ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವರಂತೆ 9ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಿಂತು, 'ಸಾರ್ ಕಟ್ ಮಾಡಿದ್ರೂ ಸಾಯ್ಬೇ, ಎರಡು ಜೀವಿ ಆಗೋ ಜೀವಿ ಯಾವು ಸಾರ್?' ಎಂದುಬಿಟ್ಟ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಇಂಥಾ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ನಾನೂ ಉತ್ತರಿಸದನಾದೆ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಉತ್ತರವೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಎರೆಹುಳು ಇವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಎನಿಸಿದರೂ ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಬಾರದೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಮೂಡಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಪಾಠಿ ಮೆದುಳೊಂದು ಎದ್ದು 'ಎರೆಹುಳು' ಎಂದೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ತಕ್ಷಣವೇ ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ಇರಿಕಿಸಿದ್ದ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಸೂಕ್ತ ಉಪಾಯವೆಂಬ ಹಣ್ಣೊಂದನ್ನು ತಲೆಯೊಳಗಿನ ಆಲೋಚನಾ ಮರದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದೆ, ದೊರಕಿತು. ಅದನ್ನೇ ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಎಸೆದೆ, 'ನೋಡೋ ಗುಂಡ ಎರೆಹುಳು ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಸಾಯುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಎರೆಡು ಜೀವಿಯಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತದೆಯೋ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ಒಂದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಹೌದು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರೂ, ಇನ್ನೊಂದಷ್ಟು ಜನ ಇಲ್ಲಾ ಎಂದು ರಾಗ ಎಳೆದರು. ಅಷ್ಟು ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಇದು ಇರಬಹುದೋ-ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದೆ. ಅವನೂ ಸರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತರಗತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾದರೆ, ಆ ತರಹದ ಜೀವಿ ಇರಬಹುದೇ? ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಜೀವಿಗೆ ಸಾವೇ ಇಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬೀಜಾಸುರನ ಹಾಗೆ ಜೀವಿಗಳು ನಿಜ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಂಬ

ಪ್ರಶ್ನಾವಾಹನಗಳು ತಲೆಯೊಳಗಿನ ಆಲೋಚನಾನಗರದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸದೇ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

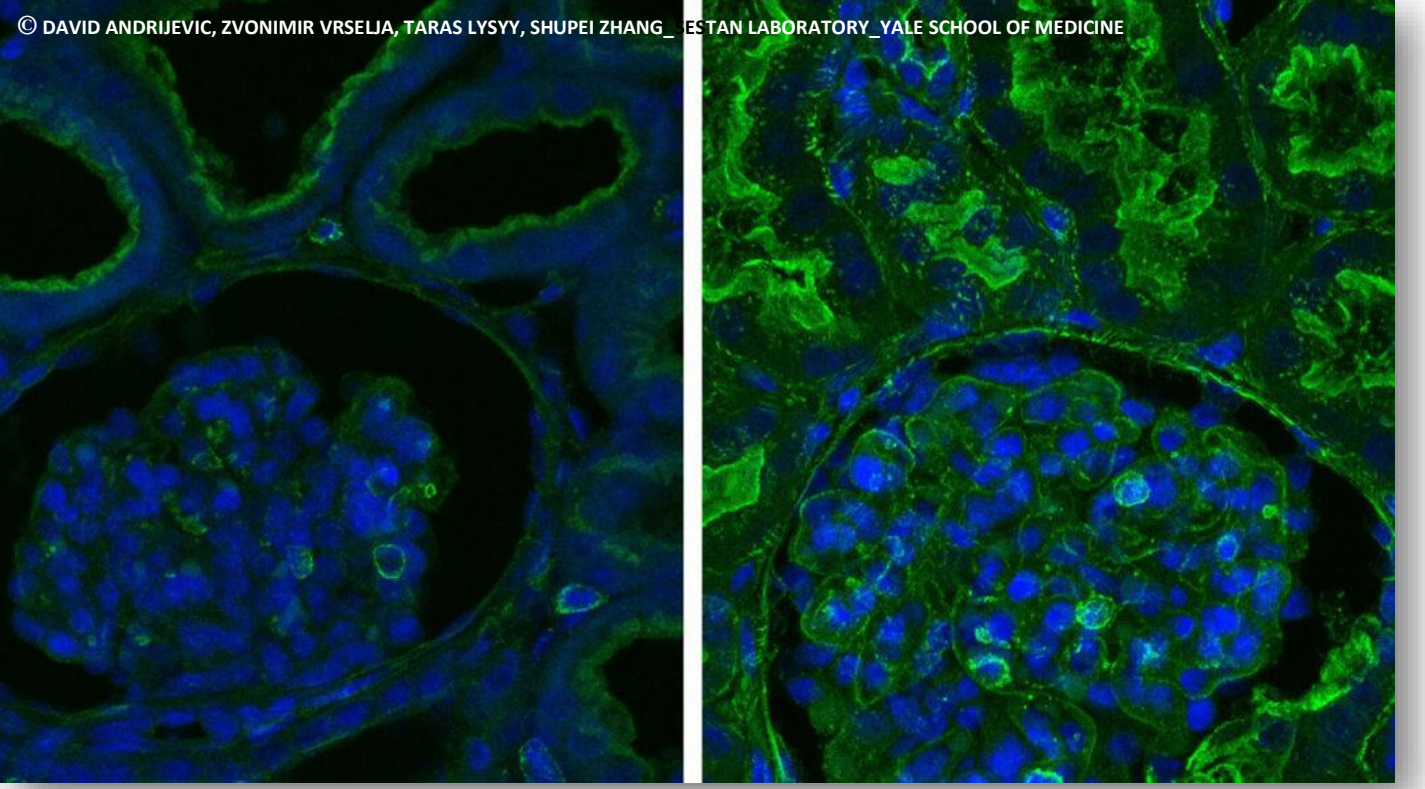
ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಕಾನನದ ವಿ ವಿ ಅಂಕಣ ಬರೆಯಲು ಸೂಕ್ತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನ ಹುಡುಕುವಾಗ ಒಂದು ಲೇಖನ ದೊರಕಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯೊಂದು ಸತ್ತು ಒಂದು ತಾಸು ಕಳೆದ ನಂತರ ಕೃತಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬದುಕಿಸಿದರಂತೆ. ಅಂದರೆ ನಿರ್ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವ ಕೃತಕವಾಗಿ ಮರುಕಳಿಸಿದರಂತೆ. ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸುವ ವಿಷಯದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಇದು ಸತ್ಯ-ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಸಂಶೋಧನಾ ತಂಡ. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಜೀವಕೋಶ ಬದುಕಲು ಬೇಕಾದ ಆಮ್ಲಜನಕ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಪಂಪ್, ಸಂವೇದಕಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಕ ದ್ರವಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಮತ್ತೆ ಜೀವ ತಳೆದವು ಎಂಬುದು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾರ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮೆದುಳಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ, ಆಮ್ಲಜನಕದ ಸರಬರಾಜು ನಿಂತ ಮೆದುಳಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ BrainEx ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದನ್ನೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಅದಕ್ಕೆ OrganEx ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ OrganExನ ಕೆಲಸವೇನೆಂದರೆ, ಸತ್ತ

ಜೀವಿಯ ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಮತ್ತು ಹೃದಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಜೀವಿಯ ರಕ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕ, ಪೋಷಕಾಂಶ, ರಕ್ತಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದಿರದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ದ್ರವವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ 1:1 ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಅದನ್ನು ಸತ್ತ ಜೀವಕೋಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಜೀವಕೋಶಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು.

ECMO (*extracorporeal membrane oxygenation*) ಎಂಬ ವಿಧಾನ ಸರಿಸುಮಾರು ಇದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದಾದರೂ, OrganEx ಇದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ EMCOಕ್ಕಿಂತ OrganEx ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವಕೋಶಗಳು ಬದುಕಿದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಗಮನಾರ್ಹ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚರಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸತ್ತ ಒಂದು ಜೀವಿಯನ್ನೇ ಬದುಕಿಸಬಹುದೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೀವಿನ್ನು ಕಥೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೀರಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ, ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಿ ಸತ್ತ ನಂತರ ಅಂಗಾಂಗಗಳೂ ಸಹ ಬೇಗ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೊಸ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸತ್ತ ಜೀವಿಯ ದೇಹದಿಂದ ಅಂತಹ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಬಾರದ ಕಾರಣ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಉಳಿಯಬಹುದಾದ ಜೀವಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಏರಬಹುದೇನೋ, ಆದರೆ ಅದೇ ವಿ-ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ಜ್ಞಾನದ ಹರಿತ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿತು.

ಮೂಲ ಲೇಖನ: www.sciencenews.org

ಲೇಖನ: ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.

ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ತಿಂದು ತೇಗುವ ಮುನ್ನ

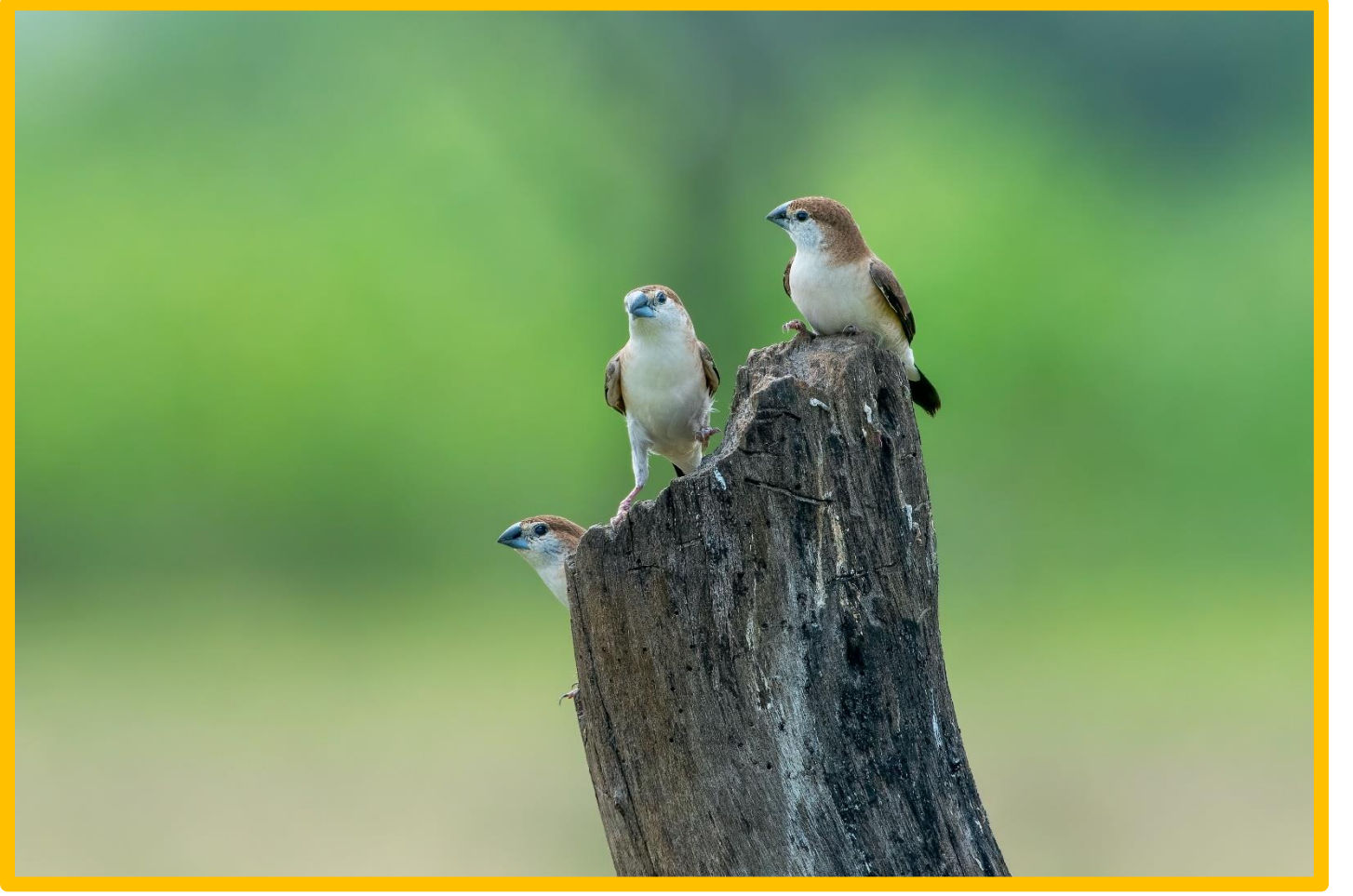
ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಒಂದು
ಅಡವಿಯಲಿ ಅಳುತ್ತಿದೆ
ತಿಂದು ತೇಗುವ ಮುನ್ನ
ಉಳಿಸುವರು ಯಾರೆಂದು

ಹೊರಳಿ ನಿಂತರು ದೇವಾ,
ಕೆರಳಿ ನಿಲುವವನಲ್ಲ
ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದವರು ಬಂದು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ
ಯಾಕಿಟ್ಟೆ ಅಡವಿಯಲಿ
ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟೆಯ ಮಾಡಿ
ಯಾವ ಕರ್ಮಕೆ ನನ್ನ
ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ...

ತಿಂದು ತೇಗುವ ಮುನ್ನ
ಉಳಿಸುವರು ಯಾರೆಂದು
ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಒಂದು
ಬಾಳಿ ಬದುಕುವ ಭಾಗ್ಯ ಕೇಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ
ತಾಳಿಯದರಿಸುವ ಸಕುತಿ ನಾ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ
ಕಾಲಿಡಿದು ಬೇಡುತಿಹೆ...
ಕಾಲಿಡಿದು ಬೇಡುತಿಹೆ ಕಾಪಾಡು ತಂದೆ
ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿಯ ಕಂಡು
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು.

ಮಂಜುನಾಥ್ ಎರೆಸಿಮಿ
ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

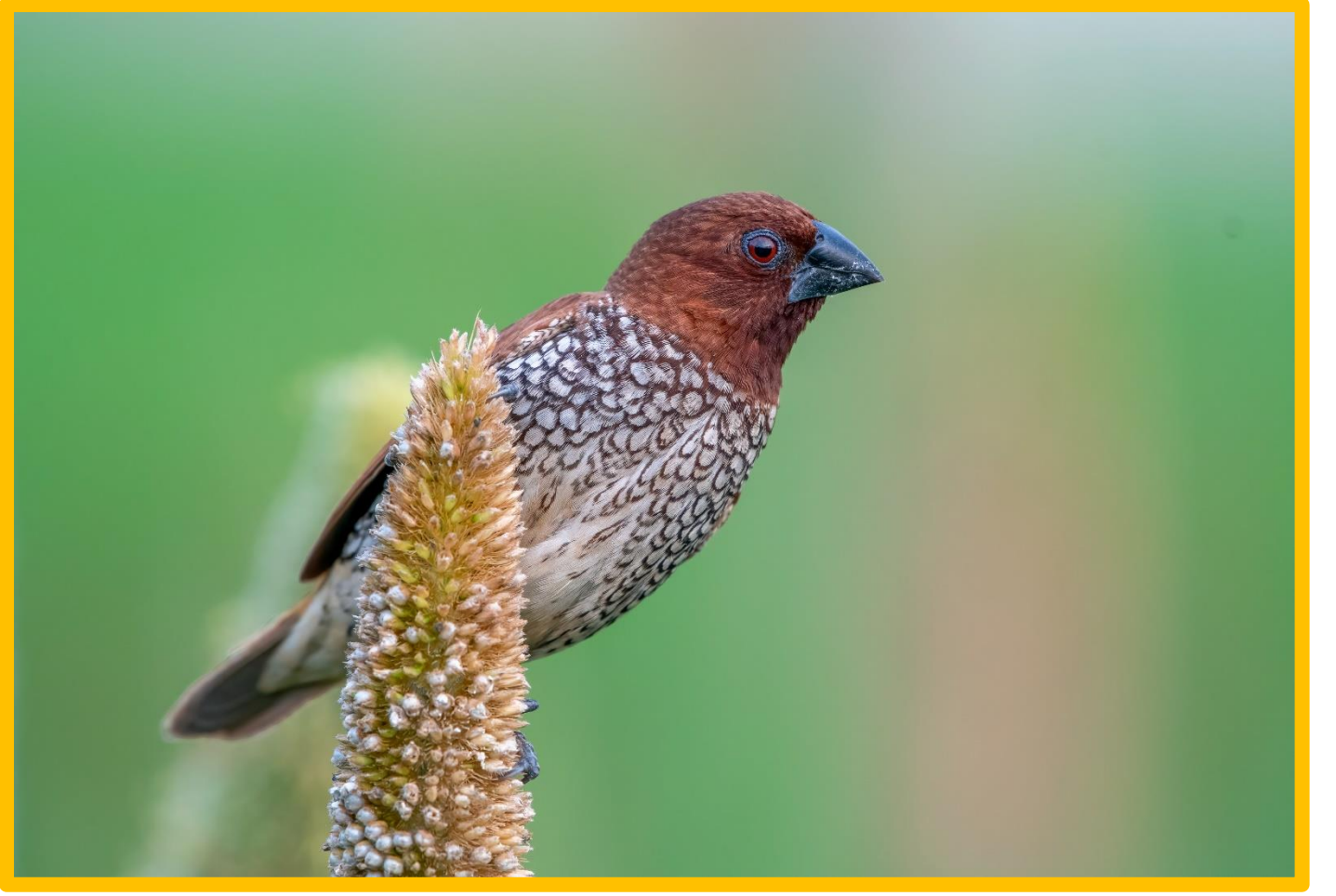
ಪ್ರಕೃತಿ ಭರಬ

ಬಿಳಿ ಕತ್ತಿನ ರಾಟವಾಳ

© ಕಾಂತರಾಜು ಡಿ.

ರಾಜ್ಯದೆಲ್ಲೆಡೆ ಕಂಡುಬರುವ ಗುಬಚ್ಚಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾದ, ಮಾಸಲು ಕಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಬಿಳಿ ಕತ್ತಿನ ರಾಟವಾಳ ಪಕ್ಕಿಯ ಕೆನ್ನೆ, ಕತ್ತು, ಬೆನ್ನು ಹಾಗೂ ತಳಭಾಗ ಬಿಳಿ ಇದ್ದು, ಬಾಲದ ತುದಿ ಕಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳು ಬೂದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕುರುಚಲು ಕಾಡು, ಕೃಷಿಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಇವುಗಳು ಎಸ್ಟ್ರಿಲಿಡೇ (Estrilididae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಲಾಂಕ್ಯುರಾ ಮಲಬಾರಿಕಾ (*Lonchura malabarica*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚಂಡಿನಾಕಾರದ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಚುಕ್ಕೆ ರಾಟವಾಳ

© ಕಾಂತರಾಜು ಡಿ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಡೆ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಗುಬಚ್ಚಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾದ, ಬಿಳಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆ ರಾಟವಾಳ ಪಕ್ಷಿಯು ಕುರುಚಲು ಕಾಡು, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ತೋಟ, ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ, ಉದ್ಯಾನವನ, ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಸ್ಟ್ರಿಲಿಡೇ (Estrilididae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಲಾಂಕೂರಾ ಪಂಕ್ಟುಲೇಟಾ (*Lonchura punctulata*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲು, ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ನಾರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚೆಂಡಿನಾಕಾರದ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳದಾರಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಧಾನ್ಯದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾದಂತಹ ಬಲವಾದ ಕೊಕ್ಕುಗಳಿವೆ.

ಖಗರತ್ನ

© ಕಾಂತರಾಜು ಡಿ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಗಾತ್ರದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಎದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು, ತಲೆ ಹೊಳೆಯುವ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ರೆಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಲದ ಪುಕ್ಕಗಳು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಹೊಳೆಯುವ ಬಣ್ಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕುರುಚಲು ಕಾಡು, ಪರ್ಣಪಾತಿ ಕಾಡು ಹಾಗೂ ಹೂದೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇವುಗಳು ನೆಕ್ಟರಿನಿಡೇ (Nectariniidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನೆಕ್ಟರಿನಿಯ ಜೈಲೋನಿಕ (Nectarinia zeylonica) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಿ ಹಗುರವಾದ ಹಕ್ಕಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಹೂವಿನ ತೊಟ್ಟು, ದಳಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತು ಮಕರಂದವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲು, ಜೇಡರ ಬಲೆ, ಎಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೇತಾಡುವ ಗೂಡಿಗೆ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರವಿರುತ್ತದೆ.

ನೇರಳೆ ಸೂರಕಿ

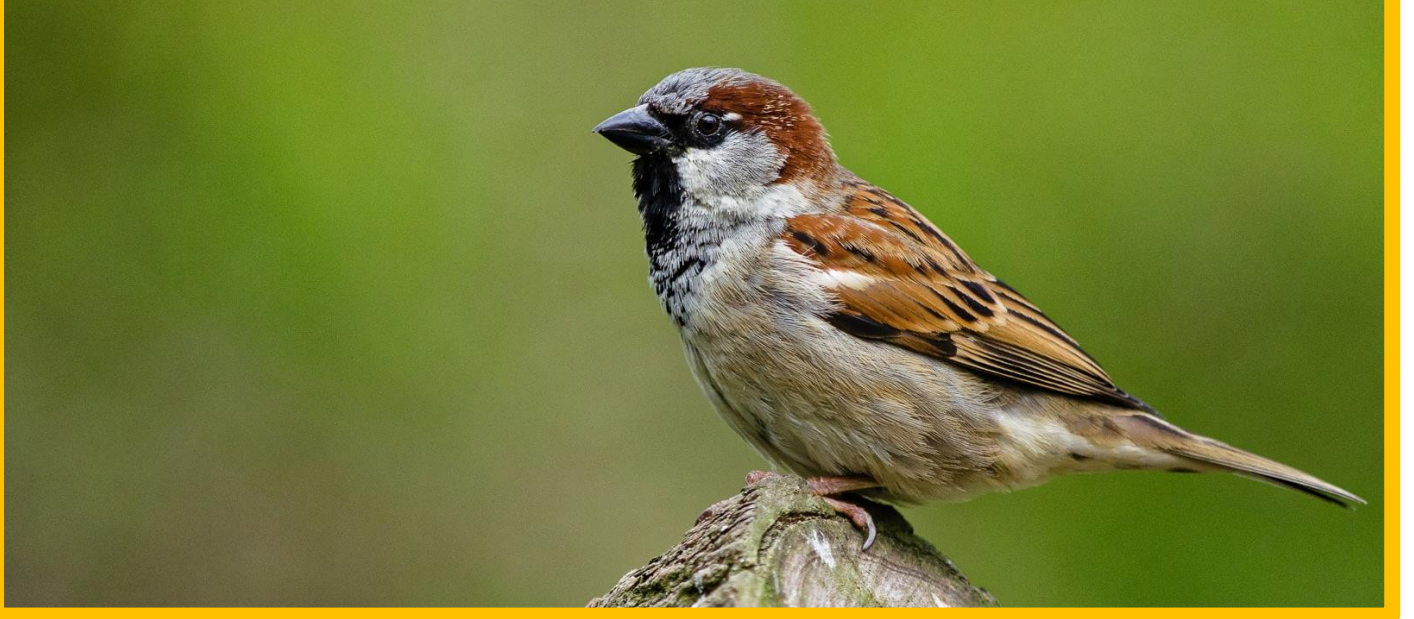
© ಕಾಂತರಾಜು ಡಿ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಗಾತ್ರದ ಹಕ್ಕಿಯು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಯು ನೇರಳೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪರ್ಣಪಾತಿ ಕಾಡು, ಕುರುಚಲು ಕಾಡು ಹಾಗೂ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇವುಗಳು ನೆಕ್ಟಾರಿನಿಡೇ (Nectariniidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಿನ್ನಿರಿಸ್ ಏಷ್ಯಾಟಿಕಸ್ (*Cinnyris asiaticus*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕೊಕ್ಕು ಬಾಳೆ ಹೂವುಗಳಂತಹ ಉದ್ದ ನಳಿಗೆಯಂತಿದ್ದು, ಹೂವುಗಳ ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೇಡರ ಬಲೆ ಮತ್ತು ನಾರುಗಳಿಂದ ನೇಯ್ದ ಜೋಳಿಗೆಯಂಥ ಗೂಡನ್ನು ಕೊಂಬೆಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ: ಕಾಂತರಾಜು ಡಿ.

ಲೇಖನ: ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಹಳ್ಳಿಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಅಲಾರ್ಮ್ ಎಂದರೆ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿಯೇ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಭತ್ತದ ಒಣಹುಲ್ಲುಗಳ ತನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಭತ್ತಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಸಂಸಾರ ಸಮೇತ ಸುಪ್ರಭಾತ ಹಾಡುವುದು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳ ದಿನಚರಿಯ ಮೊದಲ ಕೆಲಸ! ಮನುಷ್ಯನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗುಬ್ಬಿಗಳು 'ಈ ಮನುಷ್ಯರ ಸಹವಾಸವೇ ಸಾಕು' ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿದಾವಾ...? ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ ಇದ್ದ ಗುಬ್ಬಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದವು? ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠ 10-15 ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದೇಕೆ? ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಮನೆಗಳೂ ಧಾರಸಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದ್ದು, ಮೊಬೈಲ್ ತರಂಗಗಳು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಮುದ್ದು ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳು ಕಣ್ಮೀಗೇ ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಯವಾಗಿವೆ. ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಮಾರ್ಚ್ 20** ರಂದು "**ವಿಶ್ವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ದಿನ**" ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವಿಶ್ವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನವನ್ನು ವರ್ಷದ ಒಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬಾರದು. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳ ಸಂತತಿ ಉಳಿಸಲು ಶತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟೆಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.